

BIBEL

EN TIDNING FRÅN SVENSKA BIBELSÄLLSKAPET • NR 2/2020

På gropiga vägar
med bensin och
mat i lasten

Argentina vill
dela Bibeln på
inklusive sätt

Minderåriga
mödrar får
bibelhopp

Att kunna läsa
är ett steg mot
självständighet

STOLT BIBELTOLK

Att översätta Bibeln är ingen enkel uppgift. Det gäller att tolka grundtexterna rätt. Möt några som antagit utmaningen!

FOTO: ANDREA RHODES

Walter Chapoto, Emmanuel Zhuwao och Dorothy Mpande översätter Bibeln till språket chikunda i Zimbabwe. / sid 6

Dorothy Mpandes gård ger små men viktiga skördar. Det är ont om mat. / sid 8

Gift Nyrienda och Emmanuel Mwale i Zambia översätter till språket nyanja. / sid 5

”Våga testa! Våga misslyckas. Frukten av alla ansträngningar ger en tillfredsställelse som inte går att jämföra med något annat!”
Corina Manzolido / sid 10

Apropå bibeln.se

BILD: ANDERS PARSMO

Albanien släpper ny bibelutgåva

FÖR TRETTON ÅR sedan publicerades Nya testamentet på albanska, i november i år kommer hela Bibeln att lanseras, med NT och GT. Generalsekreterare Altin Hyse berättar att det är en stor milstolpe i bibelsällskapets arbete. Det finns höga förväntningar bland det kristna samfundet. En provutgåva med Psaltaren har redan kommit, men helbiblarna trycks i september.

Det unika sportcentret i Tirana som vi i Sverige varit med och bidragit till kommer att vara en stor tillgång vad gäller bibelengagemang bland barn och ungdom. Fält och planer är klara, och nu byggs omklädningsrummen.

Kina har ännu restriktioner

Kyrkornas sammankomster är fortfarande inställda i Kina, men många pastorer delar sina predikningar på sociala medier. Diakonala team har fått börja med hembesök igen för att uppmuntra sjuka och äldre. De troende träffas också i små hemgrupper för att studera Bibeln och be.

Kristna i Kina är glada över att återuppta små bibelmöten. Max tio personer får träffas, och de måste bära ansiktsskärmar.

10

KRONOR KOSTAR BIBELPAPPERET TILL EN KINESISK BIBEL. BIDRA GÄRNA TILL BIBELTRYCKNING!

”Att slå igen Bibeln för med sig svårigheter som är värre, nämligen risken för total andlig konkurs.”

Martin Lönnebo
Biskop emeritus,
Linköpings stift. Författare.
Född 1930 i Storkågeträsk.

FOTO: ANNA-LENA AHLSTRÖM

FOTO: TAMARA BELLIS

Swish – så kommer tidningen!

Även du som ger en bibelgåva via Swish i mobilen får tidningen Bibel som en givarbonus. Alla medlemmar och aktiva givare får tidningen för information och fördjupning.

Översättning är en förutsättning för delandet

Människor jorden runt upplever just nu olika grader av isolering. I vårt land har människor i riskgrupperna fått rådet att hålla sig isolerade under långt tid. Även andra väljer att hålla sig hemma. För många blev påskfirandet en påminnelse om händelserna kring Jesus uppståndelse. Lärjungarna satt också isolerade, även om skälet var ett annat. ”Då kom Jesus, trots att dörrarna var reglade, och stod mitt ibland dem ...” (Joh 20:26). När vi i dag inte kan besöka gudstjänster i vanlig ordning blir Bibeln extra viktig. Det har visat sig att bibel-läsandet på nätet har ökat dramatiskt. Jesus – Guds levande ord – kommer till oss även i dag. Påsken har firats, trots allt.

PÅ FLERA HÅLL I världen lever människor i liknande situationer. Många samhällen är betydligt mer nedstängda än det svenska. På samma sätt som i Sverige har människor behov av Bibeln för att få erfara Guds närhet. Tack och lov har en övervägande majoritet möjlighet att läsa åtminstone delar av Bibeln på sitt modersmål. Det får vara en påminnelse om händelserna den där märkliga pingsten då människor från olika platser utbrast: ”... ändå hör vi dem tala på vårt eget språk om Guds stora gärningar” (Apg 2:11). Det är tack vare stora insatser inom bibelöversättning internationellt som människor i dag får känna att de också förstår det som berättas om Gud. Och pingst får vi fira, trots allt.

TILLSAMMANS MED KYRKOR och samfund arbetar bibelsällskapen vidare för att ännu fler ska nås av Guds ord. Bibeln ska delas vidare med dem som saknar översättning på sina modersmål, men också dem som lever isolerade av olika skäl. Med stöd från många bibelvänner i vårt land kan vi nå långt. Trots allt!

Anders Göranson
Generalsekreterare

”När vi i dag inte kan besöka gudstjänster i vanlig ordning blir Bibeln extra viktig.”

Anders Göranson

BIBEL SÄLLSKAPET

Svenska Bibelsällskapet arbetar för att Bibeln ska översättas, spridas och användas. Vi är en del av världens största bibelrörelse som heter United Bible Societies, UBS. Via UBS arbetar vi tillsammans med 148 andra bibelsällskap för att göra världens mest lästa bok ännu mer känd och tillgänglig.

Tidningen BIBEL ges ut av Svenska Bibelsällskapet

Ansvarig utgivare:
Anders Göranson
anders.goranson@bibeln.se

Redaktör/layoutare:
Lotta Ring
lotta.ring@bibeln.se

Omslagsbild:
Andrea Rhodes, UBS

Tryckeri:
Lenanders, Kalmar, 2020

Besöksadress:
Bangårdsgatan 4 A, Uppsala

Postadress:
Box 1235, 751 42 Uppsala

Telefon:
018-18 63 30

Mejl:
info@bibeln.se

ISSN 2000-7752

Org nr 802000-3292

Webbplatser:
www.bibelsallskapet.se
www.bibelbutiken.se
www.bibeln.se

Ge en gåva
Välkommen att ge en gåva till Bibelsällskapets arbete! Använd något av numren nedan.

Swish 900 62 63
Pg 90 06 26-3
Bg 900-6263

90 SVENSK KONTROLL

Hur många språk är Bibeln översatt till?

Efter bibelsläppet av Bibeln på cho chin i Myanmar/Burma 2019 tog en grupp med sig sina biblar och vandrade upp till toppen av Mount Victoria, i Chin-regionen. Där höll de upp sina nya biblar så högt de kunde och tackade Gud.

Djärva mål inom bibelöversättning

– 2019 var något av ett rekordår då nästan 617 miljoner människor, som talar 90 olika språk, fick ta emot hela eller delar av nygjorda bibelöversättningar på sina modersmål. I siffran ingår även ett antal teckenspråksbiblar och punktskriftsbiblar.

– EFTERSOM BIBELN är till för alla är det avgörande att Bibeln också finns tillgänglig i olika format, säger Anders Göranzon, Svenska Bibelsällskapets generalsekreterare.

När vi påbörjar detta årtionde finns hela Bibeln översatt till 694 språk som talas av 5,7 miljarder människor. Nästan tre fjärdedelar av dessa språk har översatts av bibelsällskap inom United Bible Socie-

FOTO: KATRI SAARELA

Nu är det lättare för nordsamer att läsa Bibeln tack vare Biibbal 2019. Arbetet med den nordsamiska översättningen har bidragit till en första standard för det nordsamiska skriftspråket.

ties, resterande av ytterligare bibelorganisationer som Folk & Språk/Wycliffe och andra flitiga översättare.

– Det är generositeten hos givare världen över, och hän- givenheten hos bibelöversättarna, som har gjort bibelpub-

liceringarna möjliga. Många av bibelöversättarna arbetar under svåra och farliga förhållanden, men de är trogna sina uppdrag. En del tvingas arbeta i exil för att vara i säkerhet, säger Anders Göranzon.

– När människor får tillgång till Bibeln på sitt modersmål, då kan deras liv förändras. De får hopp, riktning och förankring. Deras berättelser ger motivation och inspiration till fortsatt översättningsarbete! fortsätter han.

SEX SPRÅK, som används av 4,2 miljoner människor, fick hela Bibeln för allra första gången under 2019. Antalet människor som kan läsa Nya testamentet på sitt eget språk är nu över 793 miljoner, och ytterligare 463 miljoner har delar av Bibeln översatta.

Men, mer än hälften av världens 7 359 språk, inklusive 244 teckenspråk, har ingen del av Bibeln översatt, inte ett enda kapitel. Det betyder

att det finns 1,5 miljarder människor som fortfarande väntar på att få läsa Bibeln på sitt språk. Bibelsällskapen och andra bibelorganisationer är fast beslutna att göra Bibeln tillgänglig på alla språk. För första gången i världshistorien är detta ett realistiskt mål inom nuvarande generation.

694

SPRÅK HAR BÅDE GAMLA OCH NYA TESTAMENTET ÖVERSATT I DAG

Utökad samarbete och engagerade givare har lett till ett aldrig tidigare skadat momentum inom bibelöversättning.

– I dag har bibelöversättare gemensamma verktyg, resurser och tillvägagångssätt, vilket innebär att bibelöversättningar kan ske effektivare än någonsin förr, säger Anders Göranzon.

BIBELSÄLLSKAPEN är inne i en djärv satsning med målet att under en period av 20 år färdigställa 1 200 översättningar som kommer att göra Bibeln tillgänglig för ytterligare 600 miljoner människor. 63 av dessa bibelöversättnings- ar var klara i februari 2020, och ytterligare 277 är på gång. 860 projekt har ännu inte påbörjats.

– Mycket arbete ligger framför oss före deadline 2038. Nu slår coronakrisen hårt mot flera bibelsälls- kaps försörjning. Vi vet ännu inte hur mycket det bromsar farten, men bibelutmaningen kvarstår, och vi får stötta dem som kämpar, säger Anders Göranzon.

ETT AV DE SPRÅK som fick en ny bibelöversättning 2019 var ellomwe, ett språk som talas av nästan 2,3 miljoner människor i Malawi. Överlyckliga ellomwetalande marscherade runt i staden Chiringa, bärande ett jätteexemplar av det nya bibelomslaget, en festlig symbol för bibellanseringen.

Bara fem år tidigare hade ellomwefolket välkomnat sitt första Nya testamente, och under invigningsceremonin av helbibeln reciterade unga deltagare stolt verser från Nya testamentet som de lärt sig utantill.

– Det var inte förrän Nya testamentet publicerades som folk förstod att vårt språk faktiskt kan skrivas och användas i media och i kyrkan! Bibelöversättandet innebär en pionjärinsats för minoritets- språkens genomslag, bevarande och vitalitet, säger Hayes Metani, en av översättarna.

20

ÅR HAR BIBELSÄLLSKAPEN SATT SOM TIDSGRÄNS FÖR 1 200 BIBELPROJEKT

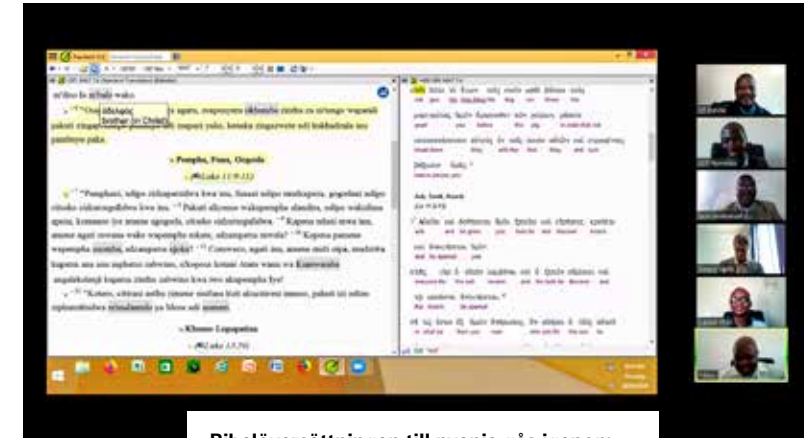
SPRÅK UTVECKLAS över tid, och det kan vara svårt för yngre generationer att ta till sig äldre bibelöversättningar. Det är en av anledningarna till att man behöver revidera existerande översättningar eller göra helt nya översättningar till språk med föräldrade utgåvor. Så är fallet med den nya bibelöversättningen på nordsamiska, *Biibbal 2019*, som Svenska Bibelsällskapet var med och lanserade förra året.

– Mitt modersmål är mitt hjärtas språk. När jag läser Bibeln rör det mig känslomässigt – ibland till tårar. Det är tårar av glädje, säger Helena Valkeapää, bibelöversättare.

// LOTTA RING

Lanseringen av Bibeln på ellomwe den 10 augusti 2019 inleddes med en marsch genom staden Chiringa i Malawi. En jättevariant av bibelomslaget gjordes speciellt för tillfället och bars av deltagarna.

Bibelöversättningen till nyanja går igenom av konsulter och översättare via internet.

Zambia ”zoomar”

Det blir många långa timmar framför datorerna när översättningsdirektor Gift Nyrienda och bibelkollegorna möts digitalt via Zoom. 2021 ska bibelöversättningen till nyanja vara klar, och arbetet fortgår trots pandemin.

MÅLET ÄR att trycka och lansera 10 000 Nya testamenten på nyanja 2021. Kyrkorna har fått upp ögonen för bibelsällskapets arbete. De är mycket förväntansfulla. Dessutom har församlingstillväxten ökat, vilket också ökar trycket på att få fram biblar på modern nyanja.

– Covid-19 har förändrat hela vår arbetskultur, berättar Gift Nyrienda, men tack vare Zoom har vi kunnat fortsätta. Vi sitter ”online” kl 8–17. Sedan arbetar vi enskilt. Vi har jobbat oss igenom Markus- evangeliet och rättat tillsammans. Nu är vi på kapitel 17 i Matteusevangeliet.

GIFT, SOM ÄR ensam på kontoret dessa dagar, verkar lite trött, men glad ändå över att kontrollarbetet går framåt. Nyanja, även känt som chichewa, är ett språk i bantu- familjen. Nyanja är det mest

talade språket i Zambia efter engelska. Chewafolket, i östra provinsen, talar oftast en blandning av chichewa och nyanja, medan nyanja talas i huvudstaden Lusaka och andra städer. Även chewas grannstammar använder nyanja. Tidigare har man fått förlita sig på chichewa- biblar från Malawi, men språket skiljer sig mellan länderna. Därför behövs en zambesisk bibelöversättning.

Teamet består av översättarna Emmanuel Mwale och Lupiah Phiri, exegeten DT Banda, digitala specialisten Grem Kapasa och översättningsdirektor Gift. Seppo Sipilä i Finland är konsult.

UNDER PANDEMIN har bibelstället Rom 8:38–39 kommit att bli en favorit bland översättarna: ”Ty jag är viss om att varken död eller liv, varken ånglar eller andemakter, varken något som finns eller något som kommer, varken krafter i höjden eller krafter i djupet eller något annat i skapelsen skall kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår herre.”

// LOTTA RING

Gift Nyrienda.

DET ÄR DAGS

Chikundafolket väntar otåligt på sin bibelöversättning

ALLMÄNT OM ZIMBABWE

I november 2017 avgick Robert Mugabe efter 30 år som president. Han efterträddes av Emmerson Mnangagwa. Det fanns tecken på demokratiseringar, men det förekommer fortfarande politiskt motiverade åtal, hot om våld och tvångsbortföranden. Zimbabwe upplever nu den största ekonomiska nedgången på tolv år. Brist råder på bland annat basvaror, drivmedel och el. I mars uppgick inflationen till 676 procent. Zimbabwe är också drabbat av corona, men har än så länge ett relativt lågt antal dödsfall. Samtidigt har man problem med en malariaepidemi.

Tendai Khatiza är en av dem som granskar bibelöversättningen till chikunda. Han är stolt över sitt uppdrag och glad över att kunna bidra till något unikt.

Översättarna är fast beslutna att arbeta hårt för att deras folk i Zimbabwe ska få Bibeln på sitt eget språk chikunda. Men det är ingen lätt uppgift de gett sig in i.

Hyperinflation, långa strömavbrott, inget internet, dåliga vägar, bränslebrist, matbrist och vattenbrist är stora utmaningar för närvarande. Dessutom har coronavirusets grepp om hela världen gjort att en del av översättarnas planerade möten med referensgrupperna har fått skjutas fram, men översättandet fortsätter.

– **KUNDAFOLKET** läser oftast Bibeln på språken shona, engelska eller chichewa, språk som inte är deras hjärtesspråk. Därför missar de betydelser och sammanhang. Får vi pengar till att slutföra översättningsarbetet till chikunda kommer bibelordet att föra vårt samhälle närmare Gud, och folket kommer att förvandlas av Ordet, säger en trosviss Tapiwa Maraïre, projektledare på Zimbabwes bibelsällskap.

– Det är folkets bön att vi tar bort filtret mellan dem och Gud genom att tillhandahålla en bibel på det språk de kan förstå fullt ut. Många av de 160 000 chikundatalande har bara haft möjlighet till mycket grundläggande utbildning, så läsning kan vara svårt nog ändå.

DE FLESTA AV chikunda bor i ett av de minst utvecklade områdena i landet, utmed Zambezi-floden långt upp i nordost, nära gränsen till Zambia och Moçambique, länder där det också talas chikunda. Vägen till staden Kanyemba, där tre av de fyra översättarna bor, är oasfalterad och farlig. Få människor i området har elektricitet eller tillgång till internet. De flesta av chikundafolket klarar sig genom att odla majs och grönsaker.

2011 VÄNDE SIG kyrkoledarna till Bibelsällskapet i Zimbabwe för att få hjälp att översätta den första helbibeln till chikunda. De ville kunna tillmötesgå sitt folks behov. Två år tidigare hade en annan organisation publicerat Nya testamentet på chikunda, men den översättningen togs inte väl emot av församlingarna. Kyrkoledarna bad bibelsällskapet att översätta både Gamla och Nya testamentet, och samtidigt se till att en bred representation av chikundatalande involverades.

Selina Chapoto ser verkligen fram emot att kunna läsa Bibeln på sitt språk. Hon har sett på nära håll hur hårt bibelöversättarna jobbar.

KYRKORNA VALDE UT fyra översättare från olika samfund – tre män och en kvinna – och en grupp på 20 granskare som skulle samarbeta med översättarna. Alla har en passion för uppgiften, trots alla utmaningar de ställs inför i sitt arbete. Bristen på elektricitet och internet i hemstaden Kanyemba och närliggande områden har inneburit att översättarna har behövt arbeta på Bibelhuset i Harare, sju timmars bussresa bort.

Kostnaden och restiden har gjort att de bara kunnat träffa sina familjer någon gång i månaden, en påtaglig uppoffring. I oktober 2019 kunde gruppen flytta översättningskontoret lite närmare hem, till staden Mvurwi, cirka fem timmars restid från Kanyemba.

– **JAG TROR VÅRT** samhälle är lika uppspelt som vi över att få Bibeln på sitt eget språk, säger översättare Emmanuel Zhuwao, 48 år och blivande pastor.

– Varje gång vi kommer hem till Kanyemba för en paus från arbetet kommer folk till oss och frågar, ”När blir Bibeln klar? Varför har ni kommit hem i stället för att arbeta på översättningen?”, säger Emmanuel med ett snett leende.

Han tror att Bibeln på chikunda kommer att leda till en vad han kallar ”välbehövlig” omvändelse.

– Folk gör dumma saker. De dricker för mycket och bråkar inom familjen, och det sker mord. Inte ens pastorerna förstår

de biblar de predikar utifrån eftersom de inte kan de andra språken så väl. Ibland saknas kunskap i deras undervisning, eller så kan den till och med vara felaktig. Den här chikunda-bibeln kommer att hjälpa pastorerna till en djupare förståelse av Bibelns budskap så att de kan undervisa sina församlingar väl. Att få den här Bibeln kommer att förändra livet för mitt folk, säger Emmanuel.

EN ANNAN AV översättarna i teamet är Walter Chapoto. Som ung pojke såg han sin far läsa Bibeln men bli frustrerad när han försökte begripa sig på den.

– Jag hörde hur min far alltid sade: ”Det vore bra om vi kunde få Bibeln på vårt eget språk!” Det var hans önskan. Så det här är något jag gått och tänkt på sedan jag var liten, berättar han.

Det var därför som Walter, nu 51 år, tackade ja till att bli del av den grupp som skulle översätta Bibeln till hans modersmål. Nu siktar de på att bli färdiga 2023.

DET FINNS DE som uttrycker att avsaknaden av en bibel på deras eget språk gör att de på något sätt ses som mindre värda, att de är osynliga som folkgrupp.

– Vi lider av det här. Om du har Bibeln på ditt språk är du erkänd i ditt eget land, anmärker Walter.

FÖR 32-ÅRIGE Tendai Khatiza, en lokal fiskhandlare som också är en av granskarna, innebär bibelöversättningen att han känner att han har ett värde.

– Jag skulle vilja tacka alla givare och alla som är involverade i den här chikundaöversättningen, för jag är så lycklig över att mitt eget språk uppfattas som ett unikt och värdefullt språk, ler han.

– Jag kommer att kunna läsa Bibeln själv utan att någon måste tolka den åt mig, säger Tendai glatt.

Selina Chapoto, 66 år och släkt med en av översättarna, är också förväntansfull.

– Bibeln har hjälpt mig otroligt mycket, speciellt då jag var med om en olycka. Jag såg hur mycket Gud betyder – han kommer till mig i mitt liv, förklarar hon

– Vi är fulla av hopp inför översättningen. Snälla, fortsätt hjälpa dem av de våra som översätter Bibeln till chikunda. De arbetar hårt för Gud, säger Selina.

//LOTTA RING

DJUPARE FÖRSTÅELSE

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Du kan stödja
bibelöversättning
Swish 900 62 63
Bg 900-6263

Alla är lika viktiga i bibelarbetet. Walter Chapoto och Emmanuel Zhuwao är Dorothys närmaste kollegor. Till teamet hör också Matthew Chapoto som kämpar med cancer. De andra hoppas att han snart blir starkare. 2023 ska de vara klara med Bibeln på chikunda.

FOTON: ANDREA RHODES, UBS

Att vara bibelöversättare i Zimbabwe kräver god planering. Ska man resa ut på landsbygden och besöka referensgrupper får man packa med sig mat och bensindunkar på de skumpiga vägarna. Hemmavid måste man hinna odla, om man har lyckan att ha en jordlott. Ska man jobba med datorn över internet, då får man fara till storstan. Översättaren Dorothy berättar om sitt liv.

DOROTHY MPANDE, 36 ÅR, ler stolt medan hon går runt sin lilla gård strax utanför staden Mvurwi, en två timmars bussresa från Harare, Zimbabwes huvudstad. Gården är vackert belägen. Man kommer dit via en lång, skumpig, dammig väg som slingrar sig fram genom savannens gula gräs. Två små hus med halmtak, ett som sovplats, det andra som förråd, ligger skyddade intill ett yvigt träd. De blå bergen i fjärran slumrar under den milda

vintersolen. Dorothy och hennes man, som arbetar som matematiklärare i den närbelägna staden Guruve, stortrivs på sin lilla gård. Där odlar de en del och föder upp höns. Frukten av deras arbete hjälper dem att klara sig i den ekonomiska kris Zimbabwe just nu befinner sig i. Det råder brist på det mesta.

DET ÄR ÄNDÅ full fart på Dorothy som arbetar heltid som en av översättarna av Bibeln till chikunda. Samtidigt studerar hon online till sin fil kand i teologi. Tills alldeles nyligen var hon tvungen att tillbringa arbetsveckorna i Harare. Där arbetade hon på bibelsällskapets kontor tillsammans med de andra i översättar-

gruppen, och hon kunde bara komma hem till sin man och gården över helgerna.

– Jag klarar inte riktigt att ta hand om gården så väl som jag borde eftersom det är så mycket jobb med översättningen, medger Dorothy.

Nu när chikunda-teamets arbetsplats flyttat till Mvurwi, hoppas hon få bättre balans i livet.

LIKSOM DE andra tre översättarna i teamet kommer Dorothy ursprungligen från staden Kanyemba långt upp i nordöstra Zimbabwe, nära gränsen till Zambia och Moçambique – ett område där de flesta av de 160 000 chikundatalande bor.

Efter att ha läst informations- och kommunikationsteknologi på Zimbabwes universitet återvände Dorothy hem och

12

ÅR TAR DET FÖR BIBELÖVERSÄTTARNA ATT ÖVERSÄTTA BIBELN TILL CHIKUNDA

blev ungdomsledare i sin pingstkyrka. 2012 rekommenderades hon av sin pastor som en lämplig person att hjälpa till att översätta Bibeln. Hon var ivrig att få ta sig an uppgiften.

– Arbetet ger mig inspiration och motivation. Det finns ingen bibel på chikunda. Vi behöver verkligen vår egen bibel, säger Dorothy.

BIBELN HAR ALLTID varit en central del i Dorothys liv. Hon växte upp i en kristen familj, och de brukade läsa Bibeln på shona tillsammans.

– Vi kände ändå att Gud fanns nära oss. Vi vågade tro att Gud hör alla böner, även på chikunda. Men att inte ha Bibeln på vårt eget språk påverkade vår kunskap om Guds ord, det är jag säker på, för det fanns en del ord vi inte förstod. Det var som ett filter mellan oss och Gud, säger Dorothy, vars sätt att beskriva språkhindret som ett filter inspirerat hela teamet.

Allt eftersom Dorothys översättningsarbete tagit henne djupare in i bibeltexterna, säger hon att hon blivit ”än mer övertygad om att vi behöver Bibeln på vårt modersmål”. Texterna berör henne på ett djupare plan.

– Och ju mer du läser Ordet, desto bättre förstår du Gud, och din tro på honom växer mer och mer. Du blir en annan person.

NÄR DOROTHY översätter tänker hon speciellt på den unga generationen och hur de ska få möjlighet att läsa Bibeln.

– Barn som växer upp med Guds ord förstår mer av det, uppfostras i det och får en livshållning med sig som är anorlunda än för de barn som inte känner till Bibeln.

Trots alla svårigheter det innebär att leva i Zimbabwe nu och att försöka bära

Dorothy Mpande är en målmedveten bibelöversättare, men hon skulle gärna hinna med mer arbete på gården också.

så mycket ansvar, är Dorothy fast besluten att fullborda sin bibeluppgift.

– Aldrig att jag skulle kunna sluta översätta tills vi har Bibeln på chikunda klar – det är mitt språk! När Bibeln är publicerad kommer vi bara att vara så lyckliga, för vi har väntat på den här Bibeln länge, länge, ler Dorothy.

//ANDREA RHODES & LOTTA RING

Ingen ska ställas utanför gemenskapen

Argentinas bibelsällskap satsar på att barn och unga med olika funktionsvariationer ska få del av Bibelns budskap, tillsammans med sina jämnåriga! Det är deras hjärtefråga. Ingen ska ställas utanför kyrkans gemenskap på grund av sina funktionsnedsättningar.

Men hur går materialproduktionen till? Hur utformar man bibelberättelser så att de fungerar inkluderande? Projektledaren Corina Manzolido i Buenos Aires svarar på tidningen Bibels frågor.

CORINA, HUR VÄLJER NI ut vilka bibelberättelser som kan fungera inkluderande?

– Målet för oss är att allt vi producerar ska uppfattas som inkluderande. Därför har vi börjat redigera om vår samling av introduktionsmaterial för barn mellan fyra och sex år. Berättelserna handlar om olika personer i Bibeln som trodde på Gud.

– För vuxna har vi börjat översätta dagens bibelord till argentinskt teckenspråk som vi delar genom sociala medier, och vi undersöker möjligheterna att anpassa det för personer med andra funktionsnedsättningar.

HUR GÖR NI för att berättelserna ska fungera för alla barn samtidigt i en grupp?

– Vi fokuserar först och främst på det viktigaste som

Corina Manzolido, projektledare på Argentinas bibelsällskap, arbetar med bibelmateriel för barn. Målet är att integrera barn med funktionsnedsättningar i kyrkornas barngrupper.

är förståelse av berättelsen. Vi använder de versioner som har enkelt språk, korta texter och bilder till varje text. Ibland kan vi dela upp bildsidorna så att barnen får pussla ihop dem i rätt ordning. Det hjälper dem att utveckla både uppmärksamhet och finmotorik. De här lösningarna passar många och kan användas i integrerade grupper.

– För barn med dyslexi använder vi ett lättläst teckensnitt i korta stycken, och böckerna har en länspårare, som klipps av från framsidan, för att hjälpa dem att fokusera rad för rad. Detta är också bra för andra barn som håller på att lära sig läsa.

– För barn med intellektuella funktionsnedsättningar och diagnoser inom autismspektret och Downs syndrom använder vi piktogram (stilisade bilder och ord) för att guida barnet genom varje aktivitet. Vi erbjuder olika piktogram beroende på barnets

läskunnighet så att de kan följa med i berättelserna.

– Barn i Argentina använder piktogram, tecknade bildserier och fotografier som kommunikationsstöd beroende på typ av funktionsnedsättning och kunskapsnivå. Vi har börjat använda samma system som i Spanien för att kunna matcha våra material.

VAD VÄLJER NI för typ av bilder i materialet?

– I allmänhet tenderar personer med funktionsnedsättningar att förstå konkreta begrepp mycket bättre än abstrakta. Det är därför vi använder bilder till varje text. Våra bilder är färgglada,

men inte överdrivet mycket. Illustrationernas stil och hur detaljerade de är varierar vi beroende på ålder, men vi strävar efter att de ska kännas varma och trygga.

– För små barn är illustrationerna glada och enkla med runda former. För lite äldre barn är illustrationerna mer detaljerade, så att de kan titta länge och upptäcka nya saker.

VAD TYCKER NI är viktigt när man anpassar bibeltexter för barn i olika åldrar?

– Mycket hjälp går att få från yrkesverksamma som specialiserat sig på olika åldrar och som har erfarenhet av att arbeta med olika sorters funktionshinder. Vi lär oss alla på olika sätt, men för personer med funktionshinder är behovet av personligt och anpassat stöd större. De resurser vi utvecklar måste främja varje enskild persons pedagogiska behov.

– Just nu fokuserar vi på att utveckla resurser utifrån de åldrar då barnen inte kan läsa eller har just börjat att läsa.

De får skriva sina namn och lära sig känna igen bokstäver. Det fungerar för att skillnaderna i utvecklingsnivåer inte hunnit bli så tydliga. Att börja

Corina och illustratören Ramiro Vargas diskuterar hur texten blir mer läsvänlig för barnen.

med de yngre hjälper oss att tänka strategiskt för hur vi ska planera arbetet med äldre barn där klyftorna går djupare.

– Det är en lärandeprocess för oss alla, men vi försöker erbjuda lärare och föräldrar så många alternativ som möjligt för att underlätta bibelundervisningen. Men vi hymlar inte med att våra bibelresurser fortfarande är i utvecklingsstadiet. Allteftersom tiden går kommer vi att anpassa dem och lägga till fler.

HUR TILLGODOSER NI döva och synskadade barns behov?

– För döva barn översätter vi till teckenspråk, en sida i taget. För blinda barn berättar vi högt och gör en beskrivning av bilden med hjälp av ljud-effekter så att de kan föreställa sig scenen, exempelvis ljudet av dörrar som öppnas, hammare som slår, stormar som viner etc. Vi arbetar också på att översätta berättelserna till punktskrift.

”Alla vill att deras barn ska få känna sig som en del av samhället – som alla andra.”

Corina Manzolido

VILKA BIBELBERÄTTELSE arbetar ni med just nu?

– Berättelserna om Adam och Eva, Josef och Jesus. Vi har översatt dem till teckenspråk och vi kommer att filma dem så snart pandemikarantänen i Argentina är över. Vi har färdigställt piktogram av berättelsen om Jesus.

– Vi börjar med ytterligare två böcker men vill få olika människor att delta i videor, vara berättare och illustratörer så att barnen inte blir trötta på att hela tiden se samma manér.

Att få upptäcka Bibelns berättelser tillsammans med sina kompisar kan vara en vändpunkt för alla inblandade när barn med funktionsnedsättningar inkluderas naturligt och självklart i kyrkornas grupper. Vi stödjer projektet i Argentina som även blir till nytta för hela Latinamerika.

FOTO: ALEKSANDER BORZENETS

HUR TESTAS MATERIALET? Hur vet ni att det fungerar?

– Vi utvecklar det med hjälp av olika personer som redan är yrkesverksamma inom handikappvärlden. Vi börjar med att skissa på grundidéer. Sedan bygger vi vidare, utformar och redigerar dem. I nästa steg kallar vi in en grupp med bibelskolelärare, föräldrar och professionella för att testa materialet, korrigera och lägga till vad som behövs. När testerna är klara filmar och skriver vi klart. Till slut skickar vi ut bibelmaterialet till kyrkorna.

VILKEN TYP AV stöd eller utbildning ger ni ledare för att kunna arbeta inkluderande?

– Vi har workshops planerade till hösten, men vi har ännu inte kunnat hålla ett träningsmöte med dem på grund av coronapandemin. Bibelböckerna kommer med en bruksanvisning, kompletterande material och en rad tips

som kan komma till användning i klassrum och kyrkor. Vi håller också på att bygga en ny webbplats som ska vara en resursbank med filmer, lärarhandledningar och berättelser.

VILKA RÅD SKULLE du ge svenska ledare som vill skapa bibelmateriel för behovsbladdade barngrupper?

– Att de inte ska vara rädda utan våga sätta i gång! Det är en enorm utmaning som kräver efterforskningar, kontakt med professionella och med barn och föräldrar. Du får ofta ompröva hur du tänker och ser på världen. Ibland kan det vara frustrerande eftersom saker går snett, men då måste du försöka igen. Frukten av alla dessa ansträngningar ger en tillfredsställelse som inte går att jämföra med något annat!

– Kom ihåg att du alltid kan räkna med hjälp från barnens familjer! Alla vill att deras barn ska få känna sig som en del av samhället – som alla andra.

– Jag vill dela dela med mig av ett vittnesbörd: Mamman till ett av barnen i min kyrka berättade nyligen för pastorn att hon valde kyrkan för att hennes son accepterades i bibelskolan. Han integrerades i klassen som en jämlike till de andra barnen ...

– Bakom varje person med funktionshinder finns en familj som kan nås av Guds kärlek om vi som kristna och ledare återspeglar den kärleken. Jag hoppas att detta är till uppmuntran!

// LOTTA RING

Som en del i projektet har vi under vintern erbjudit givarna att få bidra med sina händers verk till "bibelbebisarnas" startpaket. Vi har fått förmedla fantastiskt fina plagg och leksaker till de unga mödrarna och deras barn. Varmt tack till alla som bidragit med handarbetstimmar och böner! Det har betytt oändligt mycket för flickorna.

Får verktyg för kärlek

– Allt detta stöd ger mig styrka. Jag vet nu att det kommer att gå bra för mig och min son, säger Marjory, 14 år och gravid.

Marjory är med i bibelprojektet "När barn får barn" i Guatemala, en satsning som fokuserar på att hjälpa minderåriga flickor hantera de andliga, emotionella och psykologiska påfrestningar som ett för tidigt moderskap innebär.

Marjory går i grundskolan och väntar sitt första barn. Bibelsällskapets insatser har hjälpt henne att hitta ett förhållnings-sätt som gör henne trygg.

PROJEKTET ÖKAR dessutom medvetenheten kring problematiken och uppmunt-
rar lokala kyrkor att bistå flickorna med andligt stöd och uppföljning.

Syftet är att hjälpa flickorna att övervinna eventuella trau-

man och uppfostra sina barn i en spiral av kärlek i stället för den spiral av våld som de själva många gånger varit offer för.

Under årets första kvartal har bibelsällskapet i Guatemala lett studiegrupper som handlar om moderskap och

identitet. Flickorna har fått lära sig både hur de ska ta hand om sina barn och att se sitt eget värde i Guds ögon.

– För att hjälpa flickorna har vi besökt härbärgen, skolor och ibland deras hem. Under den här tiden har vi utvecklat bibelstudiegrupper med fokus på Guds kärlek och hur hans barn är en välsignelse, berättar Annelisse Palma, projektansvarig i Guatemala.

– **VARJE FLICKA HAR** fått en bibel, och för många av dem är det deras första bibel någonsin. De får också en liten bok om moderskap och en bönbok. För dem är det stort att få allt detta. Varje flicka som slutför sina studietillfällen får också en startlåda som innehåller kläder, en badbalja, blöjor och andra saker till hennes barn.

I startpaketet har handarbetsbidrag med hälsningar från Sverige lagts med. Att se att det finns människor som tänker på dem och har omsorg om dem, även om det är på avstånd, känns fint för flickorna.

– Under coronapandemin håller vi kontakten med flickorna veckovis genom telefonsamtal och små hemuppgifter för att komma närmare Guds ord. Vi tackar Gud för att de och deras barn mår bra. Vi ber också er i Sverige om böner för varje ung mor! hälsar Annelisse.

MARJORY ÄR 14 ÅR gammal. Hon bor i Guatemala City och går sista året i grundskolan medan hon väntar sitt första barn. Föräldrarna lämnade henne med morföräldrarna när Marjory var liten. Hennes mor gav sig av till USA och hennes far har en annan familj.

– Jag ville inte bli mor så här ung, men nu måste jag ta ansvar, säger Marjory som tack vare bibelsällskapets program ändå är förhoppningsfull.

– Nu kan jag öppna mitt hjärta och tacka Gud för barnet jag bär i min mage, så tack så jättemycket för att ni har lärt mig om hur mycket Gud älskar mig. Det ger mig hopp.

// LOTTA RING

Haiti har fått en ny studiebibel på kreol

LANSERINGEN av den nya kreolska studiebibeln ägde rum 28 februari 2020. Cere-

monin hölls vid Quisqueya kapell i Port-au-Prince. Quisqueya kapell var på topp, fullt av glada människor. Vibrayiti Chamber Orchestra välkomnade gästerna med musik. De fyllda sätena, de leende ansiktena och de entusiastiska applåderorna markerade att det här var en viktig dag.

Efter 27 års idogt arbete var redaktionen och bibelsällskapet lättade och nöjda, och flera internationella gäster och understödare var på plats för

att dela festligheterna. Styrelseordförande pastor Ludner Cardichon sade:

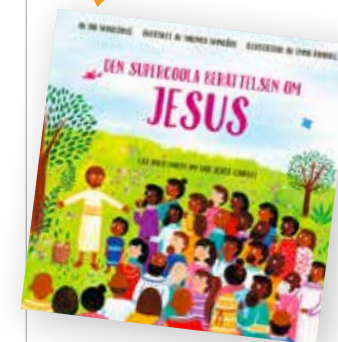
– Vi är övertygade om att den här studiebibeln kommer att vara ett viktigt redskap för

alla dem som ansvarar för bibelundervisning i någon form, och för alla som vill få en djupare kunskap och förståelse.

Ceremonin följdes av samvaro med kyllda drycker och bibelförsäljning. Det såldes mer än 230 exemplar, och det i ett land där fattigdomen är djupgående. För bibelsällskapet var det en historisk dag som också direktsändes via radio och TV.

Materialtips

MISSA INTE denna lilla barnbok! Utmärkt utdelningshäfte för barngrupper. Beställ via bibelbutik.se för 20 kr styck. Vi har även gratis bibelmaterial för församlingar och enskilda. 018-18 63 30

”Det skulle vara fantastiskt om en ny NT-översättning kunde presenteras 2026, 500 år efter att Nya testamentet för första gången gavs ut på svenska.”

Mikael
Winninge
Översättnings-
direktor

Översättning pågår

SVENSKA BIBELSÄLLSKAPET arbetar nu med provöversättningar av Markusevangeliet, Filipperbrevet och Första Johannesbrevet.

Primäröversättarna Lisa Buratti, Dan Nässelqvist och Mikael Tellbe levererar utkast till var sin bibelbok. Utkasten kommenteras fortlöpande i ett internetbaserat dataprogram av redaktionskommitténs ledamöter, Aili Lundmark (huvudstiltist), Jonas Holmstrand och Mikael Winninge (ordförande). Med jämna mellanrum träffas primäröversättarna och redaktionskommittén. All text diskuteras och bearbetas. Efter ännu en omgång skickas texterna vidare till externa konsulter, särskilt stilister och källspråksexperten.

Syftet med provöversättningen är att lyfta fram bibelforskningen och bibeltolkningen samt det svenska språkets roll för förmedling av både form och innehåll. Planen är att texterna ska publiceras i slutet av 2020. På längre sikt hoppas Bibelsällskapet kunna göra en ny översättning av Nya testamentet.

Jag önskar inormation eller material:

- ☐ Jag vill bli stödmedlem i Bibelsällskapet för
 - ☐ 200:- per år, eller ☐ 1 500:-, livslångt medlemskap
- ☐ Jag önskar läsplanen Bibelläsning & Bön 2020
- ☐ Jag vill få tidningen Bibel 4 ggr/år
- ☐ Jag vill bli fast givare varje månad via autogiro
- ☐ Jag beställer folder om Bibeläventyret, antal: _____
- ☐ Jag önskar beställningsblad för gåvogram Högtid/Minne
- ☐ Jag önskar information kring att skriva testamente
- ☐ Jag beställer gratishäftet "Räkna stjärnorna" med 15 kända bibeltexter
- ☐ Jag beställer "Hitta rätt i Bibeln", en hittlista med verstips

Klipp ut och sänd talongen till:
Bibelsällskapet, Box 1235
751 42 Uppsala

Namn _____

Adress _____

Postnr. _____ Ort _____

Tel _____ Mob. _____

Mejl _____

Här kan du beställa information och material från Bibelbutiken.se

1 På väg, svenska
Ringpärm,
andra upplagan,
en resa genom
Bibeln för migranter
Pris: 25 kr
Best nr: 2047

2 På väg, franska
Limbunden
Pris: 25 kr
Best nr: 2532

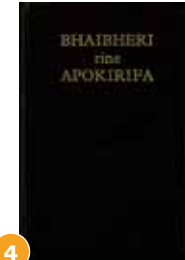

7 Limbunden
Pris: 25 kr
7. På väg, engelska Best nr: 2036
8. På väg, arabiska Best nr: 2037
9. På väg, persiska/farsi Best nr: 2038

5 för 100 kr
Blanda vilka språk du vill

3 Bemba
Ett bantuspråk som
talas i Zambia
Pris: 159 kr
Best nr: 359

4 Shona
Ett bantuspråk som
talas i Zimbabwe
Pris: 179 kr
Best nr: 345

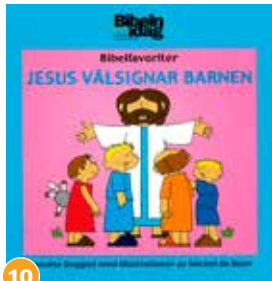

5 Fante
En dialekt av akan
som talas i Ghana
Pris: 179 kr
Best nr: 318

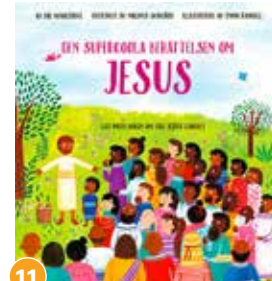

6 Asante Twi
En dialekt av akan
som talas i Ghana
Pris: 159 kr
Best nr: 319

I Ordet var liv, och livet var människornas ljus. Joh 1:4

10 Jesus välsignar barnen
En helt ny serie för de allra
minsta. Innehåller även
tips på lekar och samtals-
frågor
Pris: 59 kr
Best nr: 2535

11 Den supercoola berättelsen om Jesus
Med roliga texter på rim
får du lära känna Jesus
14x15 cm
Pris: 20 kr
Best nr: 2513

12 The Supercool Story of Jesus
Det engelska originalet,
utdelningsmaterial
14x15 cm
Pris: 20 kr
Best nr: 2155

Se hela vårt sortiment på:
www.bibelbutiken.se

butik@bibeln.se 018-18 63 30

BIBEL
BUTIKEN

Ja tack, jag beställer följande:

- 1 ____ På väg svenska
2 ____ På väg, franska
3 ____ Bemba
4 ____ Shona
5 ____ Fante
6 ____ Asante Twi
7 ____ På väg, engelska

- 8 ____ På väg, arabiska
9 ____ På väg, persiska
10 ____ Jesus välsignar barnen
11 ____ Den supercoola berättelsen
om Jesus
12 ____ The supercool story of Jesus

Jag vill bidra till bibelarbetet med en gåva

☐ 50 kronor ☐ Valfritt belopp _____

Klipp ut och sänd talongen till:
Bibelsällskapet, Box 1235
751 42 Uppsala

Namn _____
Adress _____
Postnr. _____ Ort _____
Tel _____ Mob _____
Mejl _____

Fraktkostnad och expeditonsavgift 60 kr tillkommer. Reservation för slutförsäljning. Talongen giltig till 2020-08-30
Du kan även beställa på www.bibelbutiken.se eller ring 018-18 63 30

FOTO: HENRIK BETNER

Elisabeth Svedinger, Sofia Ödman och Andreas Hultsten visar några av de nya rörelserna i Bibelläventyret 2.0.

Bibelläventyrets utbildningsdag: Att undervisa om Bibeln i en mångreligiös miljö

LOKALEN VAR FYLLED till bristningsgränsen. Flera som anmält sig stod på vänstelistan. Trycket var med andra ord högt. Bibelläventyret hade ordnat en utbildningsdag för att öka instruktörernas kompetens om judendom och islam. Två erfarna och kunniga föreläsare fanns på plats, Lars Mörling och Jesper Svartvik. Lars Mörling tog med deltagarna på en vandring genom Koranen. Listan över personer som förekommer både i Koranen och Bibeln var lång. Vi fick lära oss att berättelsen om Josef är en sammanhållen berättelse i Koranen medan många andra av de berättelser som finns i Bibeln förekommer mer utspridd i Koranen. Han berättade både om

likheter och olikheter mellan Koranen och Bibeln, och var tydlig med sådant som han uppfattar skiljer kristendomen från islam.

Dagens andra föreläsare, Jesper Svartvik, talade om relationen mellan kyrkan och judendomen. Föredraget handlade om hur kyrkan sett på judarna och hur kyrkans inställning lagt grunden för förintelsen. Många var exempel på hur antijudiska fallgropar kan undvikas. Utbildningsdagen gav utrymme för olika infallsvinklar, allt för att bibelläventyrarna ska bli bättre skickade att på ett sakligt och respektfullt sätt undervisa om Bibeln i en mångreligiös miljö.

// Anders Göransson

Olika sätt att ge en gåva till Bibelsällskapets arbete.

PG 90 06 26-3
BG 900-62 63

KOLLEKT
Kontakta Lotta Ring
för info om ändamål.

AUTOGIRO
Bästa formen för
givande. Beställ talong
för avtal på 018-18 63 30
eller info@bibeln.se

TESTAMENTE
Beställ folder med tips
och råd.

SWISH
900 62 63

ONLINE
Skänk en gåva via
bibelbutiken.se

Kalender juni-oktober

18-20 maj
Blir preliminärt våren 2021.

Bibelläventyrets kurs Gospel magic. Sandviken-gården, Edane.

31 augusti – 3 september

Bibelläventyrets instruktörskurs i GT. Hjortsberggården, Alvesta.

28-30 september

Bibelläventyrets instruktörskurs i NT. Piperska, Lundsbrunn.

6 oktober

”Jobbar Gud bara på söndagar?” Anders Göransson medverkar vid Växjö stifts fortbildningsvecka.

17 oktober

Kyrkliga förbunds/Kristen fosters höstmöte. Skene. Anders Göransson håller föredrag.

18 oktober

Anders Göransson predikar i söndagens gudstjänst. Föredrag vid kyrkkaffet. Jörlanda. Svenska kyrkan.

19-22 oktober

Bibelläventyrets instruktörskurs i GT. Härnösands folkhögskola.

Vi planerar fortfarande att resa till Det heliga landet i mars 2021, en resa bortom de vanligaste rutterna! Mer information kommer längre fram.

Det här är Svenska Bibelsällskapet: Svenska Bibelsällskapetets uppdrag är att göra Bibeln översatt, känd, tillgänglig och använd i Sverige och i andra länder.

Visionen är att ständigt öppna nya möjligheter till möten mellan människor och Bibeln. Att översätta och sprida Bibeln och hjälpa människor i olika livssituationer och sammanhang att ta del av Bibelns texter ingår därför i målsättningen för arbetet. Vi är en ekumenisk ideell förening som leds av en styrelse och ett huvudmannaråd. Huvudmannarådet

består av representanter för kyrkor och samfund i Sverige, Svenska Akademien, Vitterhetsakademien och Ekumeniska rådet i Finland.

Svenska Bibelsällskapet är en del av en världsvid gemenskap av 148 självständiga, nationella bibelsällskap förenade i United Bible Societies (UBS).

Via UBS stödjer vi med hjälp av våra givare en rad internationella projekt som kretsar kring bibelöversättning, bibelspridning, mission och humanitära insatser. Vi drivs med hjälp av gåvor och har 90-konto.

BIBEL
SÄLLSKAPET

90 KONTO
SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

FOTO: WILLIAM OWUSU ANSERE

Kunskap som förändrar liv

För att uppmärksamma vikten av att lära sig att läsa och skriva arrangerade Ghanas bibelsällskap ett offentligt firande i samband med internationella läskunnighetsdagen i september 2019. Bland annat hölls en parad med blåsorkester och deltagare som bar plakater med olika budskap.

Tänk dig att du för första gången får en bibel i din hand. Du har längtat efter den och törstar efter vad den har att ge. Men den är skriven med tecken du inte kan läsa. Du vet att det är en ovärderlig skatt, och trots att du äntligen har tillgång till den, så har du det ändå inte.

TÄNK DIG VIDARE att du har ett avtal framför dig som du ska skriva under, men även där är papperet fullt med tecken du inte förstår. Det enda som ger dig kunskap om innehållet, och vad det är du ska skriva under, är vad du får berättat för dig. Då gäller det att den som förklarar avtalet för dig är en ärlig och pålitlig person.

UTBILDNING ÄR VÄGEN ut ur fattigdom och utsatthet. Kunskap skapar makten att påverka sitt liv och sitt samhälle. Detta börjar med läs- och skrivkunnskap.

Av världens vuxna befolkning saknar 20 procent läs- och skrivkunnskap, det vill säga att 80 procent har kunskapen. Bland dem som talar språken esahie och gurune i Ghana är siffrorna de motsatta, 80 procent är analfabeter.

BIBELSÄLLSKAPET I GHANA har i många år drivit olika projekt, bland annat bibelöversättning till de inhemska språken och alfabetisering.

Våren 2019 lanserades Bibeln på esahie, och en nyöversättning av Bibeln på gurune är under bearbetning. Nu står

bibelsällskapet i startgroparna för att starta läs- och skrivutbildningar för de esahie- och gurunetalande i landet.

Insatsen kommer inte bara att öka individernas möjligheter att få sina liv förvandlade genom tillgången till Guds ord på sina egna språk. Då kurslitteraturen tar upp ämnen som mänskliga rättigheter, relationer och miljökunskap kommer utbildningen även att öka förutsättningarna för studenterna att påverka sina liv och sin omvärld.

LOUISE OWUSU AGYAPONG, regionchef i Sefwi Wiawso, är övertygad om att detta dessutom kommer att öka självförtroendet hos de esahietalande, då folket och språket nu har låg status i jämförelse med andra språk i landet. Louise uttrycker en stor glädje över att hans modersmål äntligen ska bli undervisat i skolorna.

– Många esahietalande låtsas att de inte är från området, eller att de ens talar esahie. Deras eget förhållningssätt nedgraderar språkets status ytterligare och framställer det som än mer underlägset andra språk i Ghana.

SVENSKA BIBELSÄLLSKAPET stödjer bibelsällskapet i Ghana i arbetet med alfabetisering bland de esahie- och gurunetalande i landet, inte bara genom att samla in medel, utan även genom en projekt-konsulent som ska skapa förutsättningar för Sidafinansiering av projektet.

– Det känns roligt och viktigt att få bistå kollegorna i Ghana med detta. De har stor erfarenhet av alfabetiseringsprojekt, och de är kunniga och drivna. Vi vet att de kommer att göra ett fantastiskt arbete, säger Anders Göransson, generalsekreterare för Svenska bibelsällskapet.

William Owusu Ansere är programansvarig i Ghana. Han anser att stödet från Sverige är ovärderligt.

– När kollegor från Sverige besökte oss i Ghana var vi så glada. Våra andra intressenter från kyrkor, regering och myndigheter var övertygade om att Gud besvarat även deras böner!

William Owusu Ansere programansvarig för alfabetiseringsprojekt.

– Jag är tror att detta är en del av ett större syfte, säger han och hänvisar till Galaterbrevet 4:18.

// **SOFIE SIVERMAN**